

S t a n o v i s k o

hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu obce Huncovce na roky 2022 - 2024

V súlade s § 18f, ods. 1, písm. c) zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení § 9, ods.1 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, predkladám týmto, Obecnému zastupiteľstvu obce Huncovce, stanovisko k **návrhu** viacročného rozpočtu obce vrátane programového rozpočtu obce Huncovce, na roky 2022 – 2024.

Viacročný rozpočet tvorí rozpočet na príslušný rozpočtový rok, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku a rozpočet na ďalší nasledujúci rok po roku nasledujúcom po príslušnom rozpočtovom roku.

Cieľom programového rozpočtovania v územnej samospráve je prehľadný rozhodovací proces, presné definovanie účelu vynakladania verejných zdrojov a očakávaných výsledkov, ako aj definovanie zodpovednosti správcov verejných prostriedkov za ich rozdelenie, pri posúdení efektívnosti a účinnosti vynakladania verejných zdrojov.

Programový rozpočet je zostavený v programovej štruktúre, výdavky rozpočtu sú zaradené do 13 programov a v rámci programov do 59 podprogramov (pre rok 2021 je aktívnych 54 podprogramov). Prvky ani projekty programového rozpočtu nie sú v programovej štruktúre navrhnuté. Štruktúra programového rozpočtu na úrovni programov a podprogramov však dostatočne pokrýva všetky činnosti obce.

Príslušné programy a podprogramy obsahujú zámery, ciele a merateľné ukazovatele. Účely vynakladania verejných zdrojov aj merateľné ukazovatele sú navrhnuté vhodne. Programové členenie je doplnené existujúcou platnou rozpočtovou klasifikáciou a o bližšie vysvetlenie charakteru výdavkov jednotlivých programov, resp. podprogramov.

Rozpočtový proces územnej samosprávy je regulovaný ustanoveniami ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmu územnej samosprávy, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení, všetko v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu zabezpečuje, v rámci ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, rovnorodé triedenie príjmov a výdavkov, vrátane ich vecného vymedzenia a vrátane finančných operácií s finančnými aktívami. Rozpočtová klasifikácia, v zmysle § 4

ods. 4 zákona NR SR č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola dodržaná.

Príjmy obce sú spracované podľa ekonomickej klasifikácie, do rozpočtu určeného na schvaľovanie obecným zastupiteľstvom boli pripravené v rozdelení na bežné príjmy, kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie, s členením až do úrovne položiek, resp. podpoložiek ekonomickej klasifikácie. Vlastné príjmy rozpočtových organizácií sú v návrhu rozdelené na materskú školu a základnú školu. V rozpočte sú navrhnuté príjmové finančné operácie. Príjmové finančné operácie nevstupujú do prebytku rozpočtu obce, ich účelom je krytie schodku kapitálového rozpočtu alebo v prípade materskej školy krytie stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka. V rozpočte nie je plánovaný žiaden presun čerpania výdavkov financovaných zo štátneho rozpočtu z roku 2021 do roku 2022.

Bežné výdavky, kapitálové výdavky a výdavky z finančných operácií sú v rámci sumárneho prehľadu programového rozpočtu rozlíšené podľa príslušného programu a podprogramu. Výdavky boli spracované na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Výdavky rozpočtových organizácií budú po schválení rozpočtu následne rozpísané v samostatných rozpočtoch rozpočtových organizácií. V rozpočte sú uvažované aj výdavkové finančné operácie v rokoch 2022 – 2024 na splácanie istiny úveru prijatého za účelom kúpy pozemku pre IBV a v roku 2024 splácanie istiny pôžičky od Ministerstva financií na krytie výpadku príjmov v roku 2020. Výdavkové finančné operácie nevstupujú do schodku rozpočtu obce.

Okrem rozpočtu na roky 2022-2024 obsahuje návrh rozpočtu aj skutočné čerpanie za roky 2019 a 2020, rozpočet roku 2021 a očakávanú skutočnosť roku 2021. Návrh rozpočtu tak plne spĺňa formálne náležitosti uvedené v čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov.

Základom pre spracovanie rozpočtu ako takého bolo zadefinovanie východísk a možností rozpočtu – príjmov na príslušný rozpočtový rok, ako aj východísk na nasledujúce dva po sebe idúce roky. Rozpočet bol v príjmovej časti pripravený na základe dostupných informácií o predpokladanom výnose dane z príjmu územnej samosprávy s tým, že návrh je konzervatívne mierne znížený tak, aby čiastočne kryl externé riziká spojené s pomalším rozbehom ekonomiky pre pokračujúce obmedzenia z dôvodu šírenia nákazy COVID-19. Do návrhu rozpočtu zapracované najmä výdavky na základné, pravidelne sa opakujúce činnosti obce. Okrem toho sú plánované kapitálové výdavky na aktivity, pričom niektoré z týchto aktivít boli rozpracované alebo začaté v roku 2021, resp. v predchádzajúcich rokoch..

Konštatujem, že predložený návrh rozpočtu bol spracovaný na základe ustanovení zákonov o rozpočtových pravidlách.

Základné makroekonomické ukazovatele ekonomiky v čase tvorby návrhu rozpočtu predpokladajú možnosť obnovy hospodárskeho rastu slovenskej ekonomiky a tým mierny rast nových pracovných miest a rast nominálnych miezd. Výber dane z príjmu fyzických osôb sa niekoľko rokov vyvíjal mimoriadne priaznivo. Pre obec Huncovce bol tento nárast zosilnený nárastom počtu obyvateľov obce Huncovce. Od roku 2020 však došlo k pomerne výraznému

spomaleniu rastu výberu dane z príjmu fyzických osôb z dôvodu šírenia nákazy COVID-19, pre rok 2021 je dokonca očakávaných pokles. Počnúc rokom 2022 je očakávané opätovné zrýchlenie rastu výberu tejto dane, minimálne v roku 2022 však veľkú časť tohto zvýšenia príjmov pohltí inflačné zvýšenie výdavkov.

Návrh rozpočtu obce bol zostavený na základe vládneho návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 – 2024 určujúcich rast hospodárstva, zohľadňujúcich vývoj zamestnanosti, rast nominálnych miezd a rast inflácie. Predpoklad Ministerstva financií je však mierne znížený tak, aby viac vykryl riziko nižšieho výberu dane z príjmu fyzických osôb z dôvodu šírenia nákazy COVID-19.

Financovanie školských zariadení v rámci originálnych kompetencií je navrhnuté tak, aby všetky finančné prostriedky určené v podiele dane z príjmu fyzických osôb pre oblasť školstva boli použité pre oblasť školstva. Problematické je financovanie školského klubu detí, keďže financovanie školských klubov prostredníctvom podielu dane z príjmu fyzických osôb je nedostatočné. Návrh rozpočtu uvažuje s dotáciou obce vo výške 6 380 eur – podľa nápočtu podielu dane z príjmov fyzických osôb na činnosť školského klubu detí. Pre centrum voľného času v Huncovciach sú vyčlenené finančné prostriedky na 308 detí. Keďže finančné prostriedky na záujmovú činnosť detí získa obec na všetky deti vo veku od 5 do 15 rokov, ktoré sú občanmi obce (na základe údajov Štatistického úradu SR), vzniká nám tak rezerva, ktorú môžeme použiť na iné formy práce s deťmi (centrá voľného času v iných obciach, resp. mestách, ale aj napríklad športové kluby, ktoré pracujú s deťmi, čiastočne aj DHZ). Financovanie Súkromného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Súkromného centra špeciálneho pedagogického poradenstva je plánované podľa zákonných pravidiel. Od 1.1. 2022 by však mali platiť pre financovanie súkromných školských subjektov nové zákonné pravidlá. Ak budú tieto nové pravidlá schválené do dátumu schvaľovania rozpočtu obce, bude potrebné financovanie týchto súkromných subjektov prehodnotiť. Celkovo je v oblasti originálnych kompetencií školstva pozitívne to, že obec nemusí na školstvo doplácať z iných zdrojov, ba naopak, generuje rezervu na kapitálové výdavky v oblasti školstva.

Pri financovaní základnej školy v rámci preneseného výkonu štátnej správy (zabezpečenie vzdelávacieho procesu) je v rozpočte zahrnuté aj využitie vlastných príjmov základnej školy. Rozpočet nepredpokladá výraznejšie výkyvy v počtoch žiakov, resp. detí v rokoch 2022 až 2024.

B e ž n ý rozpočet obce pre rok 2022 je v predložennom návrhu koncipovaný ako mierne schodkový (vo výške - 230 eur), schodok je však v plnej miere financovaný príjmami finančných operácií (vo výške 230 eur), ktorými je rozpočtovaný presun nepoužitých finančných prostriedkov z roku 2021 (výška stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka v materskej škole). Nasledujúce rozpočtové roky 2023 a 2024 sú uvažované ako prebytkové.

K a p i t á l o v ý rozpočet, v súlade s možnosťami príjmov a potrebami realizácií, sa predpokladá v roku 2022 ako schodkový, so zapojením príjmových finančných operácií. Rozpočtový rok 2023 je taktiež plánovaný ako schodkový, s uvažovaným krytím z

prijmových finančných operácií a z prebytku bežného rozpočtu. Rozpočtový rok 2024 je plánovaný ako vyrovnaný.

Pre rok 2022 sú navrhnuté príjmové finančné operácie – použitie rezervného fondu v celkovej výške 472 136 eur, pričom suma 404 444 eur je plánovaná na financovanie časti kapitálových výdavkov, z toho najväčšia časť je plánovaná na spolufinancovanie rekonštrukcie a modernizácie ČOV (200 000 eur) a na kúpu pozemkov pod IBV - lokalita „za školou“ (128 620 eur). Okrem toho sa časť rezervného fondu vo výške 67 692 eur plánuje použiť na financovanie výdavkovej finančnej operácie – splátky úveru na zakúpenie pozemkov pre IBV - lokalita „za školou“. Nie je plánovaný žiaden presun nevyčerpanej dotácie získanej v roku 2021 do roku 2022. Plánované sú príjmy finančných operácií v materskej škole na krytie stavu potravín a potravinového účtu k poslednému dňu kalendárneho roka vo výške 230 eur. Aj v roku 2023 rozpočet uvažuje so zapojením rezervného fondu a v rokoch 2023-2024 aj so zapojením finančných operácií materskej školy.

Finančné prostriedky určené fiškálnou decentralizáciou a ďalšie uvažované daňové a nedaňové príjmy a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu budú používané na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj na úhradu ďalších nutných potrieb obce vo výdavkovej oblasti.

Rozborom jednotlivých rozpočtovaných položiek v príjmovej oblasti rozpočtu je možné skonštatovať, že celkové rozpočtované bežné príjmy sú v rokoch 2022-2024 stabilizované. Suma grantov a transferov je pre rok 2022 vyššia ako je suma pre roky 2023-2024. Je to spôsobené tým, že rozpočtované sú len také dotácie, u ktorých je známe, že budú obci poskytované aj v rokoch 2023-2024, pričom sumy týchto dotácií sú len orientačné. Podľa výšky dotácií sú rozpočtované aj príslušné výdavky financované z týchto dotácií. Kapitálové príjmy sú rozpočtované hlavne vo forme príjmu z predaja stavebných pozemkov v IBV - lokalita „za školou“ v roku 2022 a dotácií na investície pre roky 2022-2023.

Podiel očakávaných vlastných (daňových aj nedaňových) bežných príjmov voči celkovým bežným príjmom roka 2021 je plánovaný na 51,94%, v rokoch 2023 a 2024 sa predpokladá mierne vyšší podiel – 57,01% v roku 2023, 59,57% v roku 2024. Rozsah plánovaných vlastných kapitálových príjmov je v roku 2022 plánovaný na 10,80% z celkových príjmov, v roku 2023 je to len 0,05%. V roku 2024 nie sú plánované žiadne vlastné kapitálové príjmy. Kapitálové dotácie sú plánované v roku 2022 vo výške 9,13% z celkových príjmov, pre rok 2023 je to len 0,93% a pre rok 2024 nie sú plánované žiadne kapitálové dotácie.

Výška príjmov z daní z nehnuteľnosti je v rokoch 2022-2024 rozpočtovaná približne na úrovni roka 2021. Pri miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je však plánované zvýšenie z dôvodu nutnosti reagovania na výrazný nárast výdavkov na zvoz a likvidáciu komunálnych odpadov.

Podiel nedaňových príjmov v rokoch 2022 - 2024 je stabilizovaný a pri pravidelných príjmoch sa výrazne neodlišuje od roka 2021. Dôležité bude zladiť príjmy a výdavky na nakladanie s odpadovými vodami tak, aby obec negenerovala stratu z prevádzkovania

čistiarne odpadových vôd. Vzhľadom k tomu, že výdavky vysoko preyšujú príjmy, bude potrebné prehodnotiť výšku sadzby za stočné. Nedaňové príjmy sú plánované realisticky na základe očakávaných príjmov roka 2021.

V predloženom návrhu rozpočtu sú cudzie bežné príjmy (dotačné zdroje) plánované pre rok 2022 v objeme 1 560 174 eur, čo voči očakávanej skutočnosti roka 2021 predstavuje pokles o 8,29 %. V nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch 2023 a 2024 je rozpočtovaná nižšia suma dotácií z dôvodu nejasného financovania niektorých projektov (asistenti učiteľa v ZŠ, aktivačná činnosť, podpora zamestnanosti) alebo ich ukončenia (pozemkové úpravy v rómskej osade, vzdelávacie projekty v ZŠ a MŠ). Niektoré dotácie budú v roku 2022 jednorazové (voľby do orgánov samospráv). Väčšina bežných dotácií je určená pre základnú a materskú školu. Osobitné dotácie na neštátne školské zariadenia Súkromné centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v návrhu rozpočtu nie sú, úhrada činnosti týchto zariadení je zabezpečená v súlade so zákonnými predpismi, z podielu z výnosu dane z príjmu fyzických osôb.

Programový rozpočet, v rámci svojich možností, pokrýva nevyhnutné bežné výdavky na zabezpečenie činnosti miestnej samosprávy vo všetkých jej oblastiach, najmä na výkon samosprávnych pôsobností obce, výdavky na činnosti súvisiace s riadnym hospodárením s majetkom obce - na správu, údržbu, udržiavanie a rozvoj majetku obce, na zabezpečenie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, cintorína, kultúrnych, športových a iných akcií,... Takmer všetky potreby boli rozpočtované v nevyhnutnej miere.

Z celkových výdavkov je v roku 2022 určených na zabezpečenie originálnych a prenesených kompetencií obce za oblasť školstva 42,15%, v roku 2023 59,70% a v roku 2024 59,13%. Z týchto údajov je evidentné, že výdavky na školstvo dlhodobo tvoria výraznú časť obecného rozpočtu. V roku 2022 je tento podiel hlbšie pod 50% z dôvodu rozpočtovania 2 väčších investičných akcií obce - rekonštrukcia a modernizácia a IBV - lokalita „za školou“.

V rozpočte sú plánované účelové dotácie pre športové kluby vo výške 8 700 eur a pre dobrovoľný hasičský zbor vo výške 6 700 eur, plánované sú však aj finančné prostriedky pre zabezpečenie kultúrnych a športových podujatí (kultúrne podujatia 10 650 eur, športové podujatia 9 110 eur. V rokoch 2023 a 2024 sú plánované tieto výdavky takmer na rovnakej úrovni (pri kultúrnych podujatiach bude ale táto dotácia nižšia o 4 000 eur). Z dotácií sú plánované ešte dotácie na opravu a údržbu kultúrnych pamiatok vo výške 10 000 eur pre rok 2022 a 5 000 eur pre roky 2023 - 2024. Oblasť poskytovania dotácií, v zmysle § 7 ods. 4 a 6 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov rieši aj všeobecne záväzné nariadenie obce Huncovce č. 3/2011. **Upozorňujem**, že použitie dotovaných finančných prostriedkov je možné len na základe jednoznačného písomného vymedzenia účelu poskytnutia dotácie. Na ich poskytnutie obec nemôže použiť finančné prostriedky získané návratnými zdrojmi financovania alebo iným spôsobom, ktorým by sa zvýšil celkový dlh obce. Dotácie sa poskytujú na základe žiadosti a dokladov preukazujúcich splnenie podmienok na poskytnutie dotácie, ustanovených daným zákonom alebo osobitným predpisom.

V rozpočtovom roku 2022 ani v rokoch 2023 – 2024 nie je plánované prijatie žiadneho úveru. Obec však bude k 1.1. 2022 evidovať úverovú zaťaženosť vo výške 338 420 eur z úveru na odkúpenie pozemkov do majetku obce pre IBV v lokalite „za školou“ prijatého v roku 2019 a vo výške 74 724 eur na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 spôsobených pandemiou ochorenia COVID – 19. Obec neeviduje žiadne ručiteľské záväzky. Výška úverov vo výške 413 434 eur predstavuje 12,97% očakávaných bežných príjmov roka 2021. Stav úverovej zaťažnosti je tak v súlade s § 17, ods. 6 písm. a) Zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rozpočtových pravidlách“) a nepresahuje ani limit uvedený v § 17, ods. 9 Zákona o rozpočtových pravidlách (50%).

V nadväznosti na uvádzané skutočnosti konštatujem, že **výška** celkovej sumy **dlhu** obce **je v súlade** s platným zákonom o rozpočtových pravidlách.

Záväzky zo splácania úverov budú v rokoch 2022-2024 tvorené predpokladanými úrokovými nákladmi vo výške 1 465 eur v roku 2022, 1 142 eur v roku 2023 a 821 eur v roku 2024. Okrem toho budú od roku 2022 splácané istiny úveru vo výške 67 692 eur, v roku 2024 budú tieto splátky vo výške 86 373 eur. V roku 2022 tak budú splátky úverov vrátane úrokov tvoriť 2,15% z očakávaných bežných príjmov roka 2021, v roku 2023 bude tento pomer 2,12% z rozpočtovaných bežných príjmov roka 2022 a v roku 2024 2,79% z rozpočtovaných bežných príjmov roka 2023.

Týmto konštatujem, že **suma splátok** návratných zdrojov financovania **je v súlade** s platným zákonom o rozpočtových pravidlách.

Na základe priebežne posudzovanej a hodnotenej celkovej výšky skutočných záväzkov vznikajúcich počas roka 2021 **konštatujem**, že ich vývoj nezakladá vznik skutočnosti pre zavedenie ozdravného režimu a nútenej správy v hodnotených rozpočtovaných rokoch (§ 19 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov).

Návrh viacročného rozpočtu obce Huncovce na roky 2022 - 2024, v súlade s ustanoveniami § 9, ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, bol zverejnený obvyklým spôsobom, aby sa mohli k nemu občania obce vyjadriť.

V nadväznosti na uvádzané skutočnosti **odporúčam**

Obecnému zastupiteľstvu obce Huncovce predložený návrh rozpočtu obce Huncovce vrátane programového rozpočtu na rok 2022 schváliť a návrh rozpočtu na roky 2023 – 2024 zobrať na vedomie.

Ing. Miroslav Karpíš
hlavný kontrolór obce

Huncovce 6.12. 2021